

5te December, overensstemmende med Udvalgets Indstilling, Gas- og Vandmester *S. C. Sørensen* af Aarhus.

442 — 1901. Et Andragende fra Idrætsforeningen »Olympia« om Tilladelse til paa tre nærmere betegnede Gadehjørner at ophænge »Meddelelseskasser« til Anbringelse af Bekendtgørelser for Foreningens Medlemmer vedtog man at tilstille Politimesteren (Politivedtægtens § 56) med en Udtalelse om, at Byraadet vilde anse det for uheldigt, om der gaves Tilladelse til, at Bekendtgørelser som de her omhandlede, der ikke vedkom Publikum i Almindelighed, maatte opslaas paa Gadehjørnerne.

445 — 1901. Til Foretagelse af den forestaaende Vurdering af Kommunens samtlige Ejendomme til Grundlag for Opgørelse af Kommunens Status for 1901 nedsattes et Udvalg bestaaende af *Joh. Pedersen, S. Pedersen, Thomsen* og *Wærum*.

Mødet den 5te December 1901.

97 — 1898. Fra Udvalget for Skolevæsenet var modtaget en Opgørelse over Udgifterne ved Opførelsen af den ny Borgerpigeskole i Christiansgade saalydende:

»Da den nye Borgerpigeskole nu er færdig, og Byggekontoen derfor afsluttet, vil man herved tilstille det ærede Byraad følgende Oversigt over Udgifterne, idet man henviser til Arkitektens og Stadsingeniørens vedlagte detaljerede Regnskaber.

A. Af Arkitekten er der anvist:

1. Til Bygningerne	93,337 Kr. 61 Ø.
2. Til Inventar.....	7,733 — 28 —

B. Af Stadsingeniøren

27,868 — 64 —

C. Af Skoleudvalget.....

2,578 — 78 —

Samlet Udgift . 131,518 Kr. 31 Ø.

A. De af Arkitekten til Bygningerne anviste Beløb fordele, sig som følger:

V. Rahr: Jernbjælker	2,622	Kr. 66 Ø.
Gunnensen & Søn: Granitarbejde ..	3,295	— 68 —
N. Jensen & Søn: Murerarbejde ..	46,560	— 60 —
P. Frederiksen: Tømrerarbejde ..	21,122	— 77 —
Salling: Skifer-ogBliksmedarbejde	7,263	— 26 —
E. Rasmussen: Snedkerarbejde ..	6,669	— 79 —
Engsig: Malerarbejde	1,487	— 16 —
Kruse: Do.	125	— » —
Buchreitz: Glarmesterarbejde ...	1,052	— 04 —
Sørensen & Larsen: Jernarbejde ..	2,282	— 35 —
Dahlhoff-Larsen: Gitterpiller	187	— 57 —
S. Laursen: Tagpap	162	— » —
Kähler: Medailloner	200	— » —
R. Nielsen: Varmekopper.....	126	— » —
Lange & H. P. Jensen: Kakkelovne	559	— 85 —
Arkitekthonorar	3,900	— » —
Andre Regninger.....	525	— 60 —
	99,142	Kr. 26 Ø.

Herfra for 2 solgte Granitsokkel-

sten	15	— » —
	99,127	Kr. 26 Ø.

Herfra overføres paa Stadsingeniørens Regnskab

niørens Regnskab	5,789	— 65 —
Sum...	93,337	Kr. 61 —

B. Stadsingeniørens Regnskab er fordelt saaledes:

Jordarbejde	1,232	Kr. 88 Ø.
Varmeapparat	12,698	— 30 —
Vand- & Gasindlæg	3,705	— 10 —
Kloakarbejde	1,516	— 95 —
Murerarbejde.....	372	— 38 —
Beton	1,190	— 05 —
Tømrerarbejde.....	4	— 92 —

Overføres... 20,760 Kr. 58 Ø.

Overført...	20,760	Kr.	58	Ø.
Stenhuggerarbejde	52	—	25	—
Brolægning	803	—	79	—
Beplantning	404	—	55	—
Andre Udgifter	57	—	82	—
	22,078 Kr. 99 Ø.			
Overført fra Arkitektens Regnskab	5,789	—	65	—
Sum...	27,868	Kr.	64	Ø.

C. De af Skoleudvalget anviste Regninger ere:

Assistent Bøstrup for Lystryk af				
Plan over Bispetofte.....	18	Kr.	75	Ø.
Stadsingeniøren til en Rejse	24	—	25	—
Avertissementer.....	96	—	55	—
Til Rejsegilde (bevilget af Byraadet)	150	—	»	—
Snedker Rasmussen: Prøveinventar	251	—	»	—
Skolens Flytning	63	—	»	—
1 Flag	26	—	»	—
Inventargenstande (Thermometre, Maatter, Kloakrensere, Servanter, en Trillebør m. v.).....	257	—	27	—
Blækhuse, Tavler m. v.....	266	—	70	—
Undervisningsapparater (Kort, Bil- leder, Stativer m. v.).....	238	—	64	—
Bygningsgebyr til Kæmnerkontoret	61	—	»	—
Honorar til Arkitekt Møller for hans Tegning	500	—	»	—
Kruse: Maling.....	84	—	20	—
S. C. Sørensen: 4 Lamper	86	—	»	—
Bruun & Sørensen: 1 Sæt Fyr- værktøj.....	11	—	»	—
Frederiksen: 1 Panel med Dør i Kælderen	172	—	05	—
S. C. Sørensen: Forlængelse af Vand- ledning og Kloakledning	272	—	37	—
Sum...	2578	Kr.	78	Ø.

Endnu skal tilføjes følgende Oversigt:

Arkitektens Overslag (vedtaget af Byraadet) var paa 90,900 Kr., den virkelige Udgift (se første Side) 93,337,61 Kr., Overskridelsen 2437,61 Kr. Største Parten af denne, nemlig 2282,15 Kr., falder paa Fundamenteringen, der maatte føres dybere ned, end Arkitekten kunde forudse.

Stadsingeniørens Overslag var paa 25,000 Kr. (vedtaget af Byraadet), den virkelige Udgift, 27,868,64 Kr., Overskridelsen, 2868,64 Kr., skyldes hovedsagelig Prisstigning paa Materialier og Arbejdsløn. Til Inventar er der efter Arkitektens Anvisning brugt 7733,28 Kr., til Inventar m. m. efter Skoleudvalgets Anvisning 2578,78 Kr. Af Inventar er kun 1 Levering, nemlig Skoleborde (2264,10 Kr.) bortliciteret og derefter approberet af Byraadet.

Endnu skal bemærkes, at Overlærerboligen, som ifølge Byraadets Beslutning ikke maatte koste over 11,000 Kr., ifølge Arkitektens vedlagte Beregning har kostet 10,889 Kr.

Skolen blev indviet og taget i Brug d. 22de Oktbr. 1900. Da ifølge Byraadets Bestemmelse kun de Klasseværelser, der straks skulde tages i Brug, maatte monteres, var der kun anskaffet Inventar til 9 almindelige Klasser samt Sangklasse, Haandgerningsklasse og Gymnastiksal. I 1901 er der monteret 3 Klasser til et Beløb af 1215 Kr. (i Budgettet for 1901 anslaaet til 1150 Kr.). I 1902 agtes 1 Klasse monteret, hvortil i Budgettet er anslaaet 450 Kr.; derefter er der endnu tilbage 2 Klasser, og anslaaes Inventariet til dem ligeledes til 450 Kr. for hver, vil Bygningen (Overlærerboligen indbefattet), fuldt monteret, have kostet 131,518 Kr. 31 Øre + 1215 Kr. + 3,450 Kr. = 134,083 Kr. 31 Øre.«

10⁵ — 1901. I Anledning af et Andragende fra Professor *Tage Hansen* om at maatte fritages for Hvervet som Medlem af Sundhedskommissionen vedtog Byraadet at be-

vilge den ansøgte Fritagelse fra 1ste Januar 1902 at regne.

15⁷ — 1901. Fra Købstadforeningens Bestyrelse var modtaget følgende Skrivelse:

»Paa det den 9de ds. afholdte Repræsentantskabsmøde forelaa til Drøftelse bl. a. Spørgsmaalet om Ønskeligheden af Ændring i Reglerne for Meddelelse af Dispensation fra de i Bygningslov 30te Decbr. 1858 §§ 5, 11 og 21 indeholdte Bestemmelser.

Under Forhandlingerne fremhævedes det særligt, at da Bevæggrundene til at meddele Dispensation fra Bygningslovens Bestemmelser i §§ 5, 11 og 21 udelukkende ere Hensyn til de lokale Forhold, som enhver Købstad har som noget for sig ejendommeligt, og Hensynet til den Ensartethed i Afgørelsen, som betinges af et Overblik over samtlige Købstæders Forhold, her træder fuldstændig tilbage, turde det være bedst stemmende med Sagens Natur, at Meddelelsen af de nævnte Dispensationer foretages af de Myndigheder, der ere i Besiddelse af det Lokalkendskab, som Centraladministrationen nødvendigvis maa savne. Det maatte derfor anses heldigst, om det blev overdraget Byraadene efter Indstilling fra Bygningskommissionen at kunne meddele disse Dispensationer, saaledes at Begæring herom kun i Tilfælde af Uenighed mellem disse Avtoriteter eller deres Nægtelse af Dispensationens Meddelelse, bliver at forelægge Ministeriet til Afgørelse.

Da Repræsentantskabet ifølge Foreningens Loves § 7 ikke direkte kan indgaa til Ministeriet med Andragende om Forandring af Bygningsloven i den nævnte Retning, vedtoges det enstemmigt at indhente det i saa Henseende fornødne Samtykke fra de kommunale Styrelser.

I Henhold hertil tillader Bestyrelsen sig herved at anmode de ærede Byraad og Kommunalbestyrelser om Samtykke til, at Bestyrelsen paa Foreningens Vegne

indgiver Andragende til Justitsministeriet om, at der enten ad administrativ Vej eller, om fornødent ad Lovgivningsvejen træffes den i ovennævnte Henseende fornødne Forandring i de gældende Regler.«

Byraadet vedtog for sit Vedkommende at udtale sin Tilslutning til Sagen, dog med Tilføjende, at man vilde anse det for rettest, at ogsaa Sundhedskommissionens Godkendelse var en Betingelse for, at Byraadet kunde meddele Dispensation fra Lovens § 21.

22 ³⁷ — 1901. Byraadet godkendte en af Marselisborgudvalget med Købmand *Julius Petersen* oprettet Købekontrakt angaaende en Villaparcels mellem Strandvejen og »Friheden«, stor 5609 □-Al., à 2 Kr. 50 Øre.

Indenrigsministeriet har senere under 17de December meddelt Tilladelse til dette Salg.

223 — 1901. Fra det i Mødet den 6te Juni nedsatte Udvalg angaaende Spørgsmaalet om Ulykkesforsikring af Kommunens Arbejdere, eventuelt ogsaa Politibetjentene, forelaa følgende Indstilling:

»Ved at fremsende foranstaaende af Hr. Kaptain *Tvilstedgaard* udarbejdede Betænkning skal Udvalget anbefale Byraadet, at Kommunen lader sine Arbejdere ulykkesforsikre i et af Staten anerkendt — dog ikke gensidigt — Ulykkesforsikrings-Selskab.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om gennem Forsikringsselskab at sikre Arbejderne Dagpenge i de første 13 Uger efter Ulykkestilfældet formener Udvalget ikke at burde tilraade Byraadet denne Fremgangsmaade, men at tage Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde om den Erstatning, som vilde være at udrede til den til Skade komne Arbejder.«

Kaptain *Tvilstedgaards* Betænkning var saalydende:

»Udvalget har faaet det Hverv at undersøge, om det ikke var rigtigst, at Kommunen selv overtog Ulykkesforsikringen af sine Arbejdere. Jeg skal i den

Anledning bemærke, at naar Risikoen ved at være sin egen Assurandør ikke skal blive alt for stor, maa Antallet af ulykkesforsikrede Personer have en vis Størrelse. Hvor stort dette Antal mindst skal være, er det vel umuligt at sige; skal Risikoen helt bortfalde, maa Antallet af forsikrede formentlig andrage flere Tusinde. Nogen sikker Erkendelse af, om det vil være tilraadeligt at være sin egen Assurandør, kan vistnok kun erhverves ved Erfaringer, indvundne gennem en Aarrække.

I Aarene 1899—1900 har Aarhus Kommune gennemsnitlig haft forsikret 286 Mand, de udbetalte Præmier have været gennemsnitlig 2603 Kr., medens de fra Forsikringsselskaberne modtagne Erstatninger beløbe sig til 1810 Kr. aarlig. Kommunen vilde altsaa i disse 2 Aar have tjent 800 Kr. aarlig, ifald den havde været sin egen Assurandør. Det vil imidlertid ses, at paa saa smaa Tal kan man ikke bygge nogen Regel, som man kan rette sig efter; var der tilfældig i et af de to Aar indtruffet et eneste Tilfælde af blot halv Invaliditet (Tab af en Haand, en Fod eller et Øje) kunde dette have medført en yderligere Udgift af 2400 Kr., og Kommunen vilde i saa Fald have haft et Tab af 400 Kr. aarlig i de to Aar.

Nogle Spørgsmaal, rettede til Frederiksberg, Odense og Aalborg Kommuner, give følgende Oplysninger: Frederiksberg er sin egen Assurandør og har hidtil haft Grund til at være tilfreds dermed, Odense er ikke sin egen Assurandør og Aalborg er det heller ikke, men har for Tiden under Overvejelse, om den ikke bør gaa over dertil. Disse Oplysninger sige vist egentlig ikke andet, end at Frederiksberg hidtil har været heldig. Større Vægt maa man sikkert tillægge nogle Oplysninger, der ere indhentede hos Aktieselskabet Burmeister & Wain i København. Dette Selskab har i de sidste 10 Aar beskæftiget mellem 1400 og 1800 Arbejdere og i en Aarrække været sin egen Assurandør, men da der i 1899 indtraadte 2 Dødsfald, og da »Ar-

bejderforsikringsraadet« — som det hedder i Meddelelsen — »tog et for Burmeister & Wain meget kostbart Hensyn til alle mulige Smaaskader«, saa har Aktieselskabet nu overdraget Forsikringen til et Ulykkesforsikrings-selskab.

Naar de af Burmeister & Wain gjorde Erfaringer have ført til, at dette Selskab — til Trods for dets store Antal Arbejdere — har fundet det for risikabelt at vedblive at være sin egen Assurandør, saa er det vistnok ikke tilraadeligt at Aarhus Kommune, hvis Arbejderes Antal — selv om Politistyrken medregnes — ikke naar op til $\frac{1}{4}$ af B. & W.s, selv overtager Ulykkesforsikringen af sine Arbejdere, i hvert Fald ikke før Erfaringen gennem en Aarrække har godtgjort, at det gaar an.«

Byraadet tiltraadte Udvalgets Indstilling, idet man vedtog, at Kommunen ikke selv burde bære Risikoen ved dens Arbejderes Ulykkesforsikring. De hos forskellige Selskaber tegnede Forsikringer ville derfor være at opsiges til Aarets Udgang, og nye Tilbud paa samlet Forsikring af alle Kommunens Arbejdere og Politibetjentene skulde derefter indhentes.

I Henhold hertil overgaves Sagen atter til Udvalget til videre fornøden Foranstaltning.

334 — 1901. Efter det i Mødet den 31te Oktbr. vedtagne Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i 1902 vil det være nødvendigt at udskrive følgende Skattebeløb til Dækning af Kommunens Udgifter:

Grundskat af Købstadgrunden	41,000 Kr.	» Ø.
— » Købstadjorderne	900 —	» —
Huskskat	66,000 —	» —
Formue- og Lejlighedsskat efter Hoved-		
ligningen	792,545 —	15 —
	i alt...	900,445 Kr. 15 Ø.

Da Gennemsnittet af de i de tre foregaaende Aar ud-

skrevne kommunale Skatter: 728,410 Kr. 57 Øre + $\frac{1}{5}$ kun udgør 874,092 Kr. 68 Øre eller 26,352 Kr. 47 Øre mindre end det ovenfor opgjorte samlede Skattebeløb for 1902, blev der under 8de f. M. i Henhold til § 20 i Loven af 26de Maj 1868 indsendt Andragende til Indenrigsministeriet om Tilladelse til at udskrive det saaledes forøgede Skattebeløb af 900,445 Kr. 15 Øre.

Den saaledes begærte Tilladelse forelaa nu i Skrivelse fra Ministeriet til Stiftamtet af 22de f. M., kommuniceret Byraadet under 27de s. M.

407 — 1901. Efter Indstilling af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse tiltraadte Byraadet et fra Byggeselskabet »Skovvangen« foreliggende Forslag om, at 4 ny Gader paa Selskabets Arealer benævnes saaledes: Længdegaderne i østlig-vestlig Retning »Herluf Trollesgade« og »Peder Skramsgade«, og de to disse krydsende Tværgader: »Cort Adellersgade« og »Steen Billesgade«.

426 — 1901. Et Andragende fra Ejerne af Ejendommene Nr. 65, 67, 69 og 71 i Ny Munkegade om, uanset Bestemmelserne i Købekontrakterne med Kommunen, at maatte belægge med Tjærebeton det foran Bygningerne liggende 10 Alen brede Areal, der efter Kontrakterne skulde indhegnes og henligge som Have, vedtog man, overensstemmende med Brolægningsudvalgets Indstilling, at imødekomme paa følgende Vilkaar:

1. Grundejerne lade Arealerne mellem Bygningerne og Fortøvet belægge med Tjærebeton, renholde og vedligeholde denne, idet de, naar dette Vilkaar ikke fyldestgøres, kunne vente, at Stakittets Anbringelse straks vil blive paabudt.

2. Tilladelsen gives kun indtil videre, idet Byraadet forbeholder sig Ret til, naar det maatte ønske det, at paalægge Grundejerne at opsætte et Stakit af samme Konstruktion som de øvrige i Ny Munkegade anbragte eller en anden af Byraadet godkendt Konstruktion.

3. Saafremt det for Vandafløbets Skyld maatte vise

sig nødvendigt, at der lægges en Rendesten mellem Huslinie og Gadens Rendesten, skal vedkommende Grundejer, naar det af Byraadet forlanges, lade en saadan lægge paa egen Bekostning efter Brolægningsudvalgets nærmere Bestemmelse.

4. Angaaende de foran nævnte Vilkaar vil der, forinden Tjærebetonen lægges, være at udfærdige en Deklaration, der paa Grundejernes Regning tinglæses som servitutstiftende paa de vedkommende Matr.-Nr.

Samtidig vedtog Byraadet paa dertil foreliggende Anledning at anmode Brolægningsudvalget om at foranledige, at de Grundejere paa Gadens østre Side, der i Strid med Købekontrakterne have bygget Trappegange o. l. paa det foran Husene liggende Areal, udfærdige og lade tinglæse Deklarationer om, at der ikke kan vindes Hævd paa de saaledes uretmæssig gennemførte Tilstande, som Byraadet til enhver Tid kan fordre fjærnet.

Møde den 12te December 1901

af Byraadets valgte Medlemmer under Forsæde af Grosserer *Wærum* som valgt Formand til Foretagelse af Decision af Kommunens Regnskaber for 1900 med Undtagelse af de i Mødet den 3die Oktober deciderede Poster.

Talrevisors Antegnelser med vedføjede Besvarelser og Bilag til samme fremlagdes tillige med en Erklæring fra de kritiske Revisorer om, at de intet havde fundet mod Regnskabet at erindre. Tillige fremlagdes Forslag fra Decisionsudvalget til Decision af de paagældende Konti, hvilket Forslag blev tiltraadt af Byraadet.